

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра історії, теорії мистецтв та виконавства

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В. *С. В. Гаврилюк*

2018 р.

АРАНЖУВАННЯ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

галузь знань: 02 Культура і мистецтво

спеціальність 025 Музичне мистецтво

освітня програма Музичне мистецтво

(за навч. планом 2016р.)

Луцьк – 2018

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Аранжування» для студентів за галуззю знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (за навчальним планом 2016 р.).

« _____ » вересня 2018 р. – 10 с.

Розробник: заслужений артист України Гонтар Олег Савович

Рецензент: кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства Ігнатова Л.П..

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства

протокол № 2 від 10.09 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (Ігнатова Л.П.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв

протокол № 2 від 11 жовтня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____

(Валентина С.М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1
денна форма навчання

Термін навчання 1 рік 5 місяців

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 «Культура і мистецтво» 025 «Музичне мистецтво» «Музичне мистецтво»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 1
		Семестри 3
		Лекції 20 год.
		Практичні (лабораторні) 10 год.
		Самостійна робота 48 год.
		Індивідуальні заняття 6 год.
ІНДЗ: ні		Консультації 6 год.
	Форма контролю: залік (3 семестр)	

заочна форма навчання

Термін навчання 1 рік 5 місяців

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	02 «Культура і мистецтво» 025 «Музичне мистецтво» «Музичне мистецтво»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 1
		Семестри 3
		Лекції 10 год.
		Практичні (лабораторні) 6 год.
		Самостійна робота 62 год.
		Індивідуальні заняття 2 год.
ІНДЗ: ні		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік (3 семестр)	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою дисципліни "Аранжування" є формування системи знань та навичок ,оволодіння базовими теоретичними знаннями та практичними навичками аранжування ,оми видами і складами оркестрів,прийомами перекладення музичних творів для хороших колективів та ансамлів певного складу та різного рівня виконавської майстерності.

Досягнення поставленої мети визначають завдання предмету:

Завданнями і метою курсу є:

знайомство з кращими зразками обробок світової та вітчизняної вокальної та інструментальної музичної культури;

- вивчення теоретичних основ і прийомів перекладень хорових творів;
- набуття навичок аранжування складних багатоголосних хорових творів для дитячого хору;
- ознайомлення з прийомами аранжування простих двоголосних і триголосних творів для мішаного хору, сольних вокальних творів із супроводом для хору;
- набуття навичок створення музичного супроводу (акомпанементу) – фортепіано, баян;
- ознайомлення з виражальними та виконавськими особливостями різних груп інструментів в оркестрах, їх складами і співвідношенням один з одним, а також із специфікою звучання оркестру в цілому.

Після закінчення вивчення курсу магістрант повинен вміти:

- аналізувати і добирати музичний матеріал для аранжування з урахуванням виконавських технічних і художніх можливостей хорового колективу; здійснювати перекладення складного багатоголосного хорового твору для дитячого хору;
 - здійснювати перекладення простого двоголосного або триголосного твору для мішаного хору;
 - здійснювати перекладення сольного вокального твору із супроводом для хору.
 - створювати власні акомпанементи;
- Необхідною умовою успішного оволодіння курсом „Аранжування музичних творів” є знання основ теорії музики, гармонії, хорознавства, аналізу музичних творів, інструментознавства.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення сучасного курсу «Аранжування» базується на загальних знаннях музичної теорії й пов'язане з такими дисциплінами, як «Елементарна теорія музики», «Гармонія», «Поліфонія», «Хорознавство», «Інструментознавство», «Мистецькі комп'ютерні технології».

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти:

- закономірностями, принципами і прийомами аранжування;
- області примінення методів аранжування інструментального та вокального музичного матеріалу;
- знання правил та способів перекладень різних музичних творів для відповідного складу співацького чи інструментального колективу;

- ознайомлення із принципами виконання аранжувань на сучасній мультимедійній комп'ютерній техніці, ознайомлення з цифровим музичним інструментарієм;
- спеціальні терміни та позначення необхідні для аранжування за допомогою комп'ютерних програм;
- спеціальну літературу та електронні ресурси.

Студент повинен знати:

- правила та способи перекладень різних музичних творів для відповідного складу співацького колективу;
- володіти ладово-інтонаційним та ритмічним формотворенням художнього образу;
- технологію залучення теоретичного, практичного досвіду з суміжних дисциплін: гармонії, поліфонії, постановки голосу, методики колективної організації творчого процесу, сучасних комп'ютерних музичних технологій;
- розвивати продюсерські навички в організації програм арт-бізнесу;
- продукувати організаторські, музично-творчі, композиторсько-аранжувальні, психолого-комунікативні зада

Студент повинен навчитись визначати головне в творчому процесі, розвивати власну емоційно-вольову сферу, художнє мислення, індивідуально-інтерпретаційний досвід, створити акме-носія художньо-естетичних смаків

- працювати у програмах набору та редагування нотного тексту; використовуються у сучасному комп'ютерному аранжуванні;
- використовувати сучасні комп'ютерні технології і програми у власній творчій діяльності.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основи аранжування:

Тема 1. Поняття вокального та інструментального ансамблів. Основні прийоми, види аранжування . Етапи створення аранжування. Поняття фактури, форми, композиції та стилю.

Тема 2. Основні способи вокально-хорових перекладів. Аранжування на основі естрадно-джазової гармонії, імпровізації та вільні обробки.

Змістовий модуль 2.

Музичні редактори. Віртуальна студія Steinberg Cubase SX. Робота у вікні проекту. Робота з MIDI. Музичний супровід.

Тема 3. . Ознайомлення з найпоширенішими сучасними електронними музичними редакторами, та їх технічним забезпеченням

Тема 4. . Використання команд меню MIDI. Керування темпом та музичним розміром. Робота з MIDI-плагінами та VST-інструментами. Обробка звуку. Мастерінг.

Тема 5. Музичний супровід, акомпанемент. Створення музичного супроводу

до сольної партії голосу чи інструмента, танцю, декламації.

Тема 6. Фортепіанний, баянний, гітарний акомпанемент. Малі форми інструментальних ансамблів, особливості аранжувань. Гармонічний та поліфонічний виклад.

2. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем лекційних, практичних, лабораторних занять, консультацій та самостійної роботи	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекц.	Лабораторні	Інд. зан.	Конс.	Сам. роб.
1	2	3		4		5
Змістовий модуль 1. Основи аранжування.						
Тема 1. Поняття вокального та інструментального ансамблів. Основні прийоми, види аранжування. Етапи створення аранжування. Поняття фактури, форми, композиції та стилю.	4	2				2
Тема 2. Основні способи вокально-хорових перекладів. Аранжування на основі естрадно-джазової гармонії, імпровізації та вільні обробки.	14	2			2	10
Разом за змістовим модулем 1	18	4			2	12
Змістовий модуль 2. Музичні редактори. Віртуальна студія Steinberg Cubase SX. Робота у вікні проекту. Запис MIDI повідомлень. Робота з MIDI. Музичний супровід						
Тема 3. Ознайомлення з найпоширенішими сучасними електронними музичними редакторами, та їх технічним забезпеченням	14	2			2	10
Тема 4. Використання команд меню MIDI. Керування темпом та музичним розміром. Робота з MIDI-плагінами та VST-інструментами. Обробка звуку. Мастерінг.	15	2		1	2	10
Тема 5. Музичний супровід, акомпанемент. Створення музичного супроводу до сольної партії голосу чи інструмента, танцю, декламації.	20		4		2	14

Тема 6. Фортепіанний, баянний, гітарний акомпанемент. Малі форми інструментальних ансамблів, особливості аранжувань. Гармонічний та поліфонічний виклад.	23	2	2	1	2	16
Разом за змістовим модулем 2	90	10	6	2	10	62

8. Методи навчання

Методи навчання, які використовуються під час вивчення дисципліни:

- інтерактивний метод;
- інформаційно-рецептивний метод;
- репродуктивний метод;
- метод проблемного викладу;
- дослідницький метод.

9. Методи контролю:

Для перевірки знання та розуміння студентами матеріалу, визначення рівня його засвоєння, вироблених навчальних і практичних навичок, а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації використовуємо поточний, проміжний і підсумковий контроль.

Поточний контроль рівня знань студентів

Поточний контроль здійснюється за двома напрямками:

- контроль за систематичністю та активністю роботи на заняттях;

- контроль за виконанням завдань самостійної та позааудиторної роботи.

Проміжний контроль рівня знань студентів

Проміжний контроль здійснюється протягом семестру з метою контролю за рівнем засвоєння і застосування знань у вигляді тестових завдань.

Підсумковий контроль знань студентів

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється в кінці семестру у формі диф. заліку.

У процесі оцінювання знань студентів враховується: обсяг відомостей, оперування поняттями, категоріями, фактами, основними теоріями, закономірностями й принципами, змістова характеристика методів та методики, щодо використання теоретичних і практичних знань у майбутній практичній діяльності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)						Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1						Модуль 2	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				МКР 1	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	60	100
10	10	5	5	5	5		

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Критерії оцінювання (поточного контролю)

<i>5/10 балів</i>	відповідь на високому рівні, висвітлено сутність основних теоретичних категорій і понять, продемонстровано здатність до аналізу та узагальнення матеріалу; матеріал викладено логічно;
<i>4/8 балів</i>	відповідь на високому рівні, висвітлено сутність основних теоретичних категорій і понять, продемонстровано здатність до аналізу та узагальнення матеріалу; можливе недоопрацювання матеріалу;
<i>3/6 бали</i>	відповідь на достатньому рівні, добре здійснено підбір та узагальнення матеріалу; є недоліки у висвітленні сутності основних теоретичних категорій і понять або аналізі чи логіці подачі матеріалу;
<i>2/4 бали</i>	відповідь часткова, матеріали не повністю відповідають задекларованій темі або є грубі порушення правил використання наукових джерел;
<i>1/2 бал</i>	відповідь є на мінімальному рівні;
<i>0 балів</i>	відповіді немає.

Критерії оцінювання модульного контролю

Макс. 60 балів

Вимоги

<i>50–60 балів</i>	завдання виконане на високому рівні, висвітлено сутність основних теоретичних категорій і понять, продемонстровано здатність до аналізу та узагальнення матеріалу; матеріал викладено логічно; можлива неточність в оформленні;
<i>40–49 бали</i>	завдання виконане на доброму рівні, висвітлено сутність основних теоретичних категорій і понять, продемонстровано здатність до аналізу та узагальнення матеріалу; можливе недопрацювання в технічній стороні виконання;
<i>30–39 балів</i>	завдання виконане на достатньому рівні, добре здійснено підбір та узагальнення матеріалу; є недоліки у розумінні основних теоретичних категорій і понять або аналізі чи логіці виконання;
<i>20–29 балів</i>	завдання виконане частково, матеріали не повністю відповідають задекларованій темі або є грубі порушення правил;
<i>10–19 балів</i>	завдання виконане на мінімальному рівні;
<i>1-9 балів</i>	Завдання виконане на мінімальному рівні з багатьма грубими помилками.
<i>0 балів</i>	завдання не представлено.

Список джерел

Основна

1. Браун Р. Компьютер — композитор. Пер. с англ. — М.: ЭКОМ, 1998. — 88 с.
2. Вахняк Є. Хорове аранжування / Є. Вахняк. — Київ: Музична Україна 1977. — 71 с.
3. Живайкин П. 600 звуковых и музыкальных программ. — СПб.: «ВНВ — Санкт-Петербург», 1999. — 95 с.
4. Зиновьев.В., Инструментовка для оркестра баянов. Москва : Сов. Композитор 1980. — 65 с.
5. Коломієць О.М. Хорознавство. — К.: Либідь, 2001. — 45 с.
6. Колесник Д. Техника и технология малых студий. Приборы обработки звука.
7. Лебедев С.Н. «Finale for Windows» — М., МПС 1997.
8. Лебедев С.Н., Трубинов П. Ю. «Русская книга о Finale». — СПб: Композитор – Санкт-Петербург, 2003 С. 208
9. Молдавін М. Народний підголосковий спів /М. Молдавін. — Київ,198
10. Психоакустические методы обработки. — Шоу-Мастер. 1998. № 2. С. 76-78.
11. Персональная студия — творческая лаборатория современного музыканта — Шоу-Мастер. 1997. № 3.
12. Петелин Р., Петелин Ю. Аранжировка музыки на РС. — СПб.: «ВНВ Санкт-Петербург», 1998. — 34 с.
13. Петелин Р., Петелин Ю. Персональный оркестр в РС. — СПб.: «ВНВ Санкт-Петербург», 1998. - 87 с.
14. Романовский Н.В. Хоровой словарь. — Л.: Музыка, 1980. — 23 с.
15. Рабин Дэвид М. «Музыка и компьютер, настольная студия». — Минск, ООО «Попурри», 1998. — 54 с.
16. Смирнова Т. Хорознавство. — Харків, 2003. — 47 с.

Допоміжна

1. Индустрия джаза в Америке (электронный ресурс) К.Мошков
2. Ю. Ремзенко.Аранжування та п'єси для фортеп'яно (електронний ресурс).
3. Петелин Р., Петелин Ю. Музыкальный компьютер. Секреты мастерства. СПб. БХВ-Петербург, Арлит, 2001. — 608с.
4. Трусова В., Медведев Е. Музыкальная азбука на РС. Самоучитель. М., 2002.
5. Живайкин П. 600 звуковых и музыкальных программ. — СПб., - ВНВ- Санкт-Петербург, 2001.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
Інтернет, електронні підручники, посібники, каталоги